

Anti-pestprotocol

PRINS JOHAN FRISO SCHOOL

Opgesteld: schooljaar 2023-2024
Evaluatie: eind schooljaar 2023-2024

Inhoud

1. Waarom een anti-pestprotocol?.....	2
Betrokkenen peestsituaties	2
Signalen voor een peestsituatie	2
2. Wat wordt verstaan onder pesten?.....	3
Het verschil tussen plagen en pesten	3
Vormen van pesten.....	4
Drie groepen.....	4
3. Wat doet school aan preventie?.....	5
Concrete activiteiten	5
4. Stappenplan voor het oplossen van ruzies en pestgedrag	5
Begeleiding van de gepeste leerling	6
Begeleiding van de pester	6
5. Als het pesten door blijft gaan.....	7
6. Adviezen aan ouders	8
Bijlage 1: Informatie voor ouders	9

1. Waarom een anti-pestprotocol?

Dit anti-protocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Het feit dat de school er beleid op gemaakt heeft, geeft aan dat de school onderkent dat pesten een probleem is en dat het niet gedoogd wordt. Wanneer de school vervolgens direct optreedt, wanneer er sprake is van pesten, is het voor de pesters duidelijk dat wat ze doen risico met zich meebrengt. De school wil alert zijn op pestgedrag en actie ondernemen. Kinderen moeten leren om met elkaar om te gaan en als er gepest wordt volgen we de procedures van het protocol.

Betrokkenen peestsituaties

Bij pesten wordt vaak alleen aan de pestkop en degene die gepest wordt gedacht. Maar als er gepest wordt, heeft iedereen in de klas ermee te maken. Alle leerlingen in de klas hebben in hun rol invloed op het pesten.

Signalen voor een peestsituatie

Omdat leerlingen in veel gevallen niet vertellen dat ze worden gepest kan uit indirecte signalen worden afgeleid of leerlingen worden gepest. Dit zijn signalen:

- Blauwe plekken.
- Spullen die "kapot" gaan.
- Zij lijken geen vrienden te hebben, zijn vaak alleen.
- Zij worden als laatste gekozen.
- Geen zin om naar school te gaan.
- Zij proberen dicht bij de leerkracht te blijven.
- Angstig en onzeker.
- Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit.
- Verminderde schoolresultaten.
- Overdreven clownesk gedrag.
- Afkoopgedrag; geld/snoep of het maken van huiswerk voor anderen.
- Andere kinderen uit de klas kunnen ook signalen geven dat een kind gepest wordt. Ze vertellen bijvoorbeeld dat een kind zit te huilen, niet mee mag doen of altijd alleen staat in de pauze.

2. Wat wordt verstaan onder pesten?

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwiigende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders). De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen. Ook de pest-coördinator wordt ingeschakeld. Dit is Angèle de Vries en de betrokken ib'ers van de afdeling. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak (het protocol).

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een speciaal hiervoor aangestelde vertrouwenspersoon (Wies Tapper en/of Carla van Zuilekom) nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Het verschil tussen plagen en pesten

Er is een groot verschil tussen plagen en pesten. Als je geplaagd wordt, kun je altijd terugplagen. Daar ontstaan geen problemen van. Plagen is niet gemeen, plagen is voor alle partijen grappig. Om plagen kun je lachen, niet iedere keer is dezelfde persoon aan de beurt. Plagen is ook meestal één tegen één en is makkelijk te stoppen. Ook met plagen moet je opletten. Als dezelfde persoon lang of veel geplaagd wordt, dan kan het zijn dat de ontvanger het niet meer leuk vindt. En dan is het pesten geworden. Soms wordt de vraag gesteld is het nu plagen of pesten? Daar is maar één antwoord op. De ontvanger bepaalt of het plagen of pesten is. De zender kan het nog net zo leuk bedoeld of gezegd hebben, de ontvanger bepaalt.

Bij pesten is de sfeer juist niet positief en er is meestal sprake van meer tegen één. Er is sprake van een machtsverschil, het slachtoffer is niet in staat zich tegen de sterkere partij (pestkop met meelopers) te verweren. Pesten is altijd gemeen bedoeld en het kan niet in je eentje worden gestopt. Pesten wordt gedefinieerd als een langdurige, negatieve sociale of fysieke handelingen van één of meer kinderen ten opzichte van een ander.

De verschillen tussen plagen en pesten in een overzicht:

Plagen	Pesten
Gebeurt af en toe	Gebeurt vaak en lang
Iedereen is gelijk. Eerst plaagt de één en dan plaagt de ander weer (gelijkwaardig)	Eén of meer kinderen spelen de baas (machtsverschil)
Het gaat heen en weer (wisselend 'slachtofferschap')	Gaat altijd één kant op met vaak hetzelfde slachtoffer
Voor de lol	Gemeen bedoeld
Je kunt aangeven dat het niet meer leuk is	Het is moeilijk of niet te stoppen
Voor iedereen is het leuk	Voor de één is het leuk maar voor de ander niet
Humoristisch (vinden beide partijen)	Kwetsend

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon verbaal (gemene of vervelende dingen tegen elkaar zeggen), fysiek (slaan, trappen, dreigen of opsluiten) of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer, maar ook voor alle andere kinderen.

Vormen van pesten

Er zijn drie vormen van pesten die ook tegelijkertijd kunnen plaatsvinden:

1. Verbaal
  - a. Bedreigingen: bijvoorbeeld “als je niet doet wat ik zeg pak ik je...” of “als je naar de leiding/leerkracht gaat wordt het alleen maar erger”
  - b. Schelden, commanderen, vernederen, belachelijk maken of gemeen achter iemand zijn rug praten (roddelen)
  - c. Cyberpesten (het pesten via social media)
2. Fysiek
  - a. Agressief gedrag zoals slaan, schoppen, duwen
  - b. Intimidatie zoals bijvoorbeeld dreigend voor iemand gaan staan en iemand er niet door willen laten
3. Psychologisch/isolatie
  - a. Doodzwijgen of negeren. Voorbeelden hiervan zijn expres niet meer tegen iemand praten of iemand niet mee laten doen met de groep
  - b. Afpakken van spullen of het kapot maken van spullen

Het pesten van jongens is soms meer zichtbaar dan het pesten van meisjes, doordat jongens vaker fysiek pesten en meisjes meer verbaal pesten (meer in het geniep, stiekem).

Drie groepen

Het is belangrijk te weten dat er bij pesten sprake is van drie groepen. Te weten de pester, het gepeste kind en de middengroep. Tijdens observaties en de bespreking van pestgedrag is het belangrijk om de verschillende groepen te onderscheiden.

Kenmerken van de pester

Van pesters kan worden gezegd dat zij hun agressie en frustratie vaak richten op een onschuldig slachtoffer. Frustraties kunnen bijvoorbeeld ontstaan vanuit de gezinssituatie of een sfeer op de BSO/school.

Pesters:

- zijn vaak de sterkere kinderen van een groep;
- kunnen populariteit afdwingen door stoer gedrag te vertonen of onkwetsbaar gedrag;
- proberen vaak andere kinderen mee te krijgen in hun gedrag of mening;
- proberen de macht in een groep te krijgen door luider te praten en aanwezig te zijn;
- kunnen zich defensief opstellen naar anderen toe.

Kenmerken van het gepeste kind

Vaak zijn kinderen die gepest worden gevoelig en zachtvaardig, hetgeen hem/haar kwetsbaar maakt. Gepeste kinderen zijn regelmatig eenzaam en hebben meestal een geïsoleerde positie in de groep. Gepeste kinderen:

- missen vaak sociale vaardigheden om voor zichzelf op te komen;
- vertonen sociaal ineffectief gedrag - zoeken contact op een hinderlijke en naïeve manier - trekken op de verkeerde manier aandacht;
- zijn te volgzaam, onderworpen en hebben weinig zelfvertrouwen;
- vertonen soms ander gedrag o.a. door uiterlijk, spraak, gewoonten, waarden en normen
- overtreden een groepsnorm door bijvoorbeeld te klikken.

Kenmerken van de middengroep

De kinderen van de middengroep helpen de pester uit angst om zelf gepest te worden. Ook kunnen kinderen meedoen voor een beloning en zeggen dat er niets aan de hand is. De pester gaat zodoende door met treiteren en het slachtoffer staat alleen.

3. Wat doet school aan preventie?

De school heeft maatregelen getroffen om pesten in te perken en structureel pesten te voorkomen door het werken met de methode Leefstijl en de inzet van Zien! Bij Leefstijl wordt extra aandacht besteed aan de sociale veiligheid binnen de groepen. Het welbevinden van onze kinderen vinden wij van enorm belang. Elk jaar monitoren we hoe dit gaat. Wij nemen een vragenlijst af via ZIEN! De sociale veiligheidsmeter is een meetinstrument voor het welbevinden en sociale veiligheid. De kinderen ontwikkelen zich positiever (en hebben daardoor betere leerresultaten) in een veilig en positief klimaat.

Concrete activiteiten

Hieronder staat een aantal concrete activiteiten:

- Er wordt gericht aandacht besteed aan het bevorderen van een positieve groepsvorming. De eerste weken van het schooljaar wordt expliciet gewerkt aan kennismaking, samenwerken en het met elkaar samenstellen van groepsregels. Daarna blijft dit een belangrijk aspect van het werken in de groepen. Het betrekken van de kinderen bij het omgaan met elkaar en het zorgen voor een goede groeps sfeer is essentieel. Er wordt steeds nagegaan wat in elke groep nodig is en blijft om de veiligheid te waarborgen.
- Alle mensen die op school werken, blijven elkaar stimuleren naar zichzelf te kijken en geven elkaar daar feedback op.
- Uitgangspunt is vooral dat iedereen bewust en verantwoordelijk omgaat met zichzelf en anderen. De kinderen worden dan ook rechtstreeks betrokken bij het zorgen voor een goede groeps sfeer.
- Er wordt aandacht besteed aan het constructief en geweldloos oplossen van conflicten. Dit gebeurt zoveel mogelijk op een betrekken manier: iedereen wordt zoveel mogelijk betrokken bij het omgaan met elkaar en iedereen wordt gestimuleerd om daarin verantwoordelijkheid te nemen.

4. Stappenplan voor het oplossen van ruzies en pestgedrag

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, zetten zij samen met de leerkrachten de volgende stappen:

1. Eerst proberen er zelf (en samen) uit te komen.
2. Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt), heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.
3. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie consequenties).
4. Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en bespreekt dit met de leerling die pest of ruzie maakt. De leerkracht neemt contact op met de ouders van de gepeste en de pester. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een oplossing.

Begeleiding van de gepeste leerling

Begeleiding van de gepeste leerling kan bestaan uit:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten. Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (complimenteren), als de leerling zich anders opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee wordt het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie geplaatst, waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.

Begeleiding van de pester

Begeleiding van de pester kan bestaan uit:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses laten aanbieden.
- Laten inzien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen van hulp: sociale vaardigheidstrainingen, WIJ-team, huisarts, GGD.

* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie;
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen);
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan;
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

5. Als het pesten door blijft gaan

Het vervolg is opgebouwd in vijf fases; afhankelijk van hoe lang de pester blijft doorgaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

Fase 1:

Pestgedrag kan de volgende consequenties hebben:

- één of meerdere pauzes binnen blijven;
- een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem;
- door gesprek: bewustwording van wat hij met het gepeste kind uithaalt;
- afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen – de naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de orthopedagoog van de school en/of schoolarts vanuit de GGD.

Fase 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

Fase 5:

In sommige gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Bij leerlingen die verstoring van de rust en veiligheid op school veroorzaken, handelen wij volgens het bovenschools beleidsdocument 'Toelating, schorsing en verwijdering'.

6. Adviezen aan ouders

Ouders van gepeste kinderen:

1. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
2. Als pesten niet op school gebeurt, maar bijvoorbeeld online, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
3. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
4. Door positieve stimulering kan het zelfrespect van het kind vergroot worden of weer terugkomen.
5. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, dit vergroot de weerbaarheid.
6. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

1. Neem het probleem van uw kind serieus.
2. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
3. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
4. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
5. Besteed extra aandacht aan uw kind.
6. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
7. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
8. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

1. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
2. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
3. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
4. Geef zelf het goede voorbeeld.
5. Leer uw kind voor anderen op te komen.
6. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlage 1: Informatie voor ouders

Pesten voorkomen, is dat mogelijk? Nee, u kunt het niet helemaal voorkomen. Wat u wel kunt doen is zorgen dat uw kind leert voor zichzelf op te komen, zodat het kind zelf het pesten de kop in kan drukken. Kinderen die stevig in hun schoenen staan, worden niet snel het slachtoffer van pesten. En u kunt uw kind leren op tijd aan de bel te trekken, als er sprake is van pesten.

Welke kinderen worden gepest

Elk kind loopt het risico gepest te worden. Pesten vindt vaak plaats als groepsproces waarin elk kind een eigen rol heeft. Afhankelijk van groepssamenstelling, karakter en omstandigheden neemt ieder kind een rol in. Kinderen die gepest worden hebben vaak wel overeenkomsten:

- ze wijken af van de norm (hoge cijfers, van klassieke muziek houden, andere kleding, andere cultuur, er anders uitzien etc.);
- ze zijn minder weerbaar (niet agressief, voorzichtig, teruggetrokken, angstig)
- ze hebben weinig zelfvertrouwen (een negatief zelfbeeld).

Hoe voorkom ik dat mijn kind last heeft van pesten

Door aandacht te hebben voor de volgende punten, zorgt u ervoor dat de kans kleiner is dat uw kind gepest wordt of niet in de problemen raakt als hij of zij gepest wordt.

- Leer uw kind voor zichzelf en anderen op te komen. Kinderen moeten al op jonge leeftijd 'nee' durven zeggen. In het gezin kan uw kind oefenen.
- Leer uw kind om hulp te vragen. Aan u, maar ook aan de leerkracht en anderen die ze vertrouwen. Laat thuis merken dat u de vraag serieus neemt. Dat betekent niet dat u de problemen moet oplossen, maar wel dat u steun verleent bij het vinden van een oplossing.
- Geef kinderen de aandacht die ze nodig hebben. Laat weten dat u het belangrijk vindt om te weten wat ze doen en waar ze zijn, zonder ze voortdurend te controleren.
- Probeer conflicten op te lossen door erover te praten. Kinderen leren het meest van voorbeelden.
- Als u zelfwaardering en respect hebt voor mensen die anders zijn, leren uw kinderen dat ook. Bemoei u zo min mogelijk met de keuze van vrienden of vriendinnen. Laat uw kinderen zelf beslissen wie ze uitnodigen.
- Zorg voor een goed contact met school. Weet u wie aanspreekpunt is? Weet u met wie uw kind goed contact heeft? Benut kansen om in gesprek te komen, zoals ouderavonden. Maakt u zich zorgen, meld het op school.

Mogelijke signalen

Kinderen die gepest worden, zullen dat niet snel aan hun ouders vertellen. Ze zullen er eerder voor zorgen dat u er niet zo snel achter komt. Het kan lang duren voordat u merkt dat uw kind gepest wordt. Als u voelt dat er iets mis is, dan is dat meestal ook zo. Er zijn wel mogelijke signalen. Uw kind heeft vaak hoofdpijn of buikpijn; schoolresultaten gaan plotseling achteruit; hij of zij gaat niet graag meer naar school; hij of zij isoleert zich van anderen; gedraagt zich agressiever dan u van hem of haar zou verwachten, is opeens aanhankelijker. Uw kind is boeken of andere spullen kwijt. Kleding is steeds weer kapot. Hij of zij begint broers of zussen of u te pesten. Als het gedrag opeens heel erg verandert, dan is de kans groot dat er iets aan de hand is. Het kan natuurlijk ook iets anders zijn dan pesten.

Waarom vertelt mijn kind me niet dat het wordt gepest

Kinderen die gepest worden, praten daar vaak niet over met hun ouders. Zij schamen zich en vinden het moeilijk om erover te praten. Ze zijn bang om niet te worden geloofd. Of ze hebben een schuldgevoel, denken dat ze stom zijn en dat het hun eigen schuld is dat ze gepest worden. Vertellen voelt dan als klikken en daarmee doen ze voor hun gevoel weer iets wat afgekeurd wordt. En wat kan leiden tot nog meer pesten. Schaamte omdat ze niet voor zichzelf op kunnen komen, speelt ook vaak een grote rol. En misschien denkt u daar niet zo snel aan: kinderen willen hun ouders niet ongerust maken. Kinderen willen dat hun ouders juist trots op ze zijn.

Wat kan ik doen als mijn kind gepest wordt

Neem serieus wat uw kind zegt! Geef uw kind steun en begrip. Kinderen vinden het moeilijk om te vertellen dat ze gepest worden. Probeer uw mening voor uzelf te houden. Voorkom uitspraken als: "Het zijn ook rotmeiden", of "Je moet beter voor jezelf opkomen". Vraag door en luister: "Waar is het gebeurd, wat deed jij toen, wat zou je willen, hoe voelde je je, wat deden de anderen?". Onderzoek samen wat uw kind zelf kan doen om uit de situatie te komen. Steun hem of haar hierin. Geef vertrouwen. Onderneem alleen in overleg met uw kind actie.

De ouders van de pester opzoeken is een mogelijkheid. In de praktijk blijkt dit echter niet altijd effectief te zijn. Meestal kiezen de ouders de kant van hun kind of zeggen: uw kind moet meer voor zichzelf opkomen. Geef uw kind zelfvertrouwen door complimenten te geven. Kijk samen waar uw kind goed in is en moedig uw kind aan. Lees samen boeken over pesten. U kunt uw kind ook een weerbaarheidstraining laten volgen. Praat met de leerkracht en vraag er wat op school gedaan kan worden. Geef de school niet de schuld. Bespreek de verantwoordelijkheden van de school en ga samen op zoek naar een oplossing voor het pestprobleem.

Hoe kan een contact- of vertrouwenspersoon mij helpen?

Elke school heeft tenminste één interne vertrouwenspersoon. Op de PJF mytylschool / Groninger Buitenschool zijn dit Wies Tapper en Carla van Zuilekom. Daarnaast is Angèle de Vries de anti-pestcoördinator. Bij de vertrouwenspersoon kunnen leerlingen en ouders praten over pesten, geweld, discriminatie of seksueel geweld. Hoe gaat zo'n gesprek? Je vertelt je verhaal. De contactpersoon luistert en stelt vragen. Samen bespreek je wat het probleem is dat je op wil lossen. Daarna bespreek je: Hoe kunnen we het oplossen? Wat heeft je kind al geprobeerd om het op te lossen? Hoe ging dat? Wat heb je zelf al gedaan om het op te lossen? Wat zou je kunnen doen? Wie zou je daarbij kunnen helpen? Dan maak je samen een plan. De contactpersoon doet niets buiten u of uw kind om: u weet dus altijd wat er gaat gebeuren. Soms is het wel nodig dat anderen daarbij worden betrokken. Een geheim probleem lost niemand op.